

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ἐκδίδεται κατὰ Σάββατον

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ Ἀρχομένη ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου ἕως 31ης Ἰουλίου Ἐσωτερικοῦ 80.6—Ἐξωτερικοῦ 90.20	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ	ΓΡΑΦΕΙΑ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ» ΟΔΟΣ ΚΥΔΑΡΕΩΝ 13 (Παραπλεύρως ἀσυν. κρήματος Πλάκας)
---	---------------------------------	---

ΘΥΜΟΣ ΚΑΙ ΚΡΑΥΓΗ

Μεταξὺ τῶν ἀναριθμήτων σοφῶν καὶ θείων παρρησι-
αῶν τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἶνε καὶ ἡ ἐξῆς : « Πᾶσα πι-
κρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ βλασφη-
μικὰ ῥεθήματα ὑμῶν σὺν πάσῃ κακίᾳ » (Ῥωμ. Δ'. 81).
Ἡμεῖς οὖν ἐξετάσωμεν αὐτὴν εἰς τὸ παρὸν ἔθρονον ὡς πρὸς
τὴν ἀμοιβαίαν σχίσιν καὶ θρίψιν τοῦ θυμοῦ καὶ τῆς
κραυγῆς. Διότι ἀκριβῶς διὰ τοῦτο συμπαρίσθηκα τὰ
δύο πάθη ὁ Παῦλος : διὰ τὸ νὰ δείξῃ πόσον βαδίζειν σύμ-
μαχα καὶ ἀχώριστα, ἐπιφαινόμενα καὶ τὰ δύο μόλις τὸ
ἐν παρουσίᾳ τοῦ.

Καὶ πραγματι θυμῶναι κανεῖς ; Ἄς εἶνε ὁ ἡσυχώτερος
καὶ ἀξιοπρεπέστερος ἄνθρωπος εἰς τὰς ὥρας τοῦ τὰς καλὰς.
Ὁ θυμὸς, ἐνσκήψας μὲ τὸ φύσημά του τὸ μανιακόν, τὸν
ἐκαμεν ἄλλον ἐξ ἄλλου. Ἐνῷ συνήθως δυσκολεύεται καὶ
νὰ ψιθυρίσῃ, θυμωμένος παταγεῖ καὶ βροντῇ. Ἄλλ' εἶνε
δρόμος καὶ τὸν κυκλῶνουν ἐμπέικται. Δὲν τὸ σκέπτεται.
Ἄλλὰ στέκουν ἔξω ἀπὸ τὴν οἰκίαν του διαβάται
καὶ ἀκούουν τὸν σφοδρὸν καὶ ὑβριστικὸν του χεῖμαρ-
ρον. Δὲν τὸ συλλογίζεται. Ἄλλ' εἶνε ὁ φίλος του,
τὸν ὁποῖον λογιζέται μὲ τὰς φωνὰς του, εἶνε ἡ σύζυγός
του, τὴν ὁποίαν κατεξευτελίζει μὲ τὴν ἀκρατὴν του
γλώσσαν. Τίποτε ! Αὐτὸς συνεχίζει τὴν παρεκτροπὴν
του ἔνευ ὑποστολῆς, μὲ προῖοῦσαν ἔντασιν. Κραυ-
γάζει παράφορος καὶ ἀχαλίνωτος, χωρὶς νὰ σκέπτεται τὸν
θεόν, χωρὶς νὰ ἐντρέπεται τοὺς ἀνθρώπους, πτύων τὴν
φιλίαν, καταπατῶν τὰς γαμηλίους εὐχὰς τῆς Ἐκκλη-
σίας. Διότι ἡ πυρκαϊὰ δίδει τὸν καπνόν, καὶ ὁ θυμὸς δίδει
τὴν κραυγὴν, ἐπιτεταμένην δέ, ὅπως ἡ μέθη, ἡ μανία, ὁ
δαιμονισμός.

Εἶνε ἡ ἀφορμὴ μικρά ; Ἄς ᾔτο καὶ τίποτε. Μήπως
ὁ θυμὸς ἔχει λογικὴν ; Αὐτὸς προβαίνει ὡς ἄλογος φύσις.
Ἴδου μία πόλις, ἡ ὁποία κατεκῆ. Ἀπὸ τί ; Ἐν σπέρτον
ἔκαμε ν' ἀνάψουν ὀλίγα ἄχυρα. Ἐπειτα ἦλθεν ἡ πνοὴ
τοῦ ἀνέμου καὶ ἔφερε τὴν φλόγα, ἡ ὁποία ἐξήπλωσε παμ-
φάγον τὴν πυρκαϊάν. Οὕτω ἔχει καὶ ὁ θυμὸς. Μικρὰ ἀφορ-

μὴ τὸν παρουσιάζει· ἀλλ' ἔπειτα ἔρχεται ἡ κραυγὴ, τρο-
μερὸς ἄνεμος, ἡ ὁποία τὸν γιγαντῶνει καὶ τὸν καθιστᾷ
τέρατος. Καὶ οὕτω, τοῦ θυμοῦ ἀνδάνοντας τὴν κραυγὴν, καὶ
τῆς κραυγῆς διδούσης φλόγας νέας εἰς τὸν θυμόν, ὁ θυ-
μωμένος ἄνθρωπος καταντᾷ ἔξω τοῦ ἑαυτοῦ του.

Καὶ μὴ τὸ ἴδιον δὲν συμβαίνει εἰς τὰς γυναῖκας ; Τὸ
ἐξωτερικόν των, ὅταν δὲν ᾔη τεταραγμέναι, παρουσιάζ-
εται τόσον ἡμερον καὶ εὐγενικόν ! Βλέπεις τὴν κόρην
ἐκείνην καὶ σοῦ φαίνεται ὡς μία εἰκονίτσα. Χωρὶς ὅμως
τὸν θυμόν. Ἄλλ' ὅταν αὐτὸς ἔλθῃ, ὁποία τερατώδης ἀν-
τιστροφὴ ! Ὁ ἄμυνός βοθίζεται καὶ προσβάλλει ἡ πάρεδαις.
Ποῦ πλέον ἡ σκέψις, ἡ συστολή, ἡ ἐντροπή ; Ἐδραπέ-
τευσαν. Βλέμμα καὶ τόνος καὶ χειρονομία καὶ λέξεις, ὅλα
ἐν βρασμῷ καὶ ἀλαλαγμῷ. Θυμῶναι καὶ κραυγάζει, κραυ-
γάζει καὶ θυμῶναι, καὶ δὲν τὴν μέλει εἰς τὴν κατὰστασιν
ἐκείνην ποῦ προσβάλλει καὶ τίνα πληγώνει. Καὶ τοιαῦται
θὰ ᾔσαν αἱ εἰκόνες, τὰς ὁποίας ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τῆς ἡ
Παλαιᾶ Γραφῆς, λέγει ὅτι προτιμότερον εἶνε νὰ εὐρίσκε-
ται κανεῖς κάτω ἀπὸ στέγην, ἡ ὁποία νὰ στέλῃ, παρὰ
μέσα εἰς λαμπροστόλιστον οἰκίαν μὲ γυναῖκα γλωσσώδη.

Ἄλλὰ τί λοιπὸν νὰ γίνῃ ; Ὁ θυμὸς ἔρχεται, ἀπρόσ-
κλητος πολλάκις, καὶ μᾶς παρασύρει πῶς νὰ τὸν ἀπο-
κρούσωμεν ;

Εἰς προηγούμενον ἔθρονον ἐδώκαμεν μερικὰς συμβουλὰς.
Τώρα θὰ προσθέσωμεν καὶ ταύτην. Θέλεις, καλὴ ἄνθρωπε,
νὰ σταματήσῃ ὁ θυμός σου ; Μάθε νὰ στέκῃ καὶ ἡ
γλῶσσά σου· δηλαδὴ μάθε νὰ σιωπῇ. Διότι ἡ κραυγὴ
τὸν δυναμώνει τὸν θυμόν, ὡς ὁ ἄνεμος ὑψώνει τὴν φλόγα.
Καὶ δὲν τὸν δυναμώνει μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸν γεννᾷ. Θέλεις
νὰ τὸ ἐννοήσῃς ; Τὸ πείραμα εἶνε εὐκόλον. Ἐκλεῖξε μίαν
στιγμὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν νὰ εἶσαι καθ' ὀλοκλήριον ἡσυ-
χος, μέλι καὶ γάλα μὲ ἐλόκληρον τὸν κόσμον. Ἀρχισε
δὲ νὰ φωνάζῃς καὶ νὰ κραυγάζῃς. Τὸ αἷμά σου θὰ κα-
χλάσῃ, τὰ νεῦρά σου θὰ διεγερθοῦν, ἡ ἡσυχία σου θὰ
ταραχθῇ, οἱ ὀφθαλμοί σου θὰ ἀνάψουν, καὶ θὰ γίνῃς
ἐτοιμος διὰ μάχην. Τότε δέ ; Μικρὰ ἀφορμὴ θὰ φέρῃ
μεγάλην ἐκρηξίν.

Ἰσθάνθης λοιπὸν τὴν λάβαν τοῦ θυμοῦ νὰ ἀναβαίνει

έντός σου ; Κράτησέ την και σβύσε την. Και θά τὸ κα-
τωρθώσης. Ἀρκεῖ νὰ κρατήσης τὸ στόμα σου κλειστόν.
Καί, ἐν δὲν δύνῃσαι, ἐν ἡ παρουσία ἐκείνου, τὸν ὁποῖον
δὲν ὑποφέρει, σὲ παρασύρῃ, φύγε μακράν του, ἀλλὰ καὶ
πάλιν σιωπηλός. Τὸ κλειστόν στόμα δὲν θ' ἀφήσῃ τὴν
κραυγὴν νὰ πέσῃ ὡς ἄνεμος ἐπάνω εἰς τοὺς σπινθῆρας τοῦ
θυμοῦ. Καὶ μὲ τὴν ἔλλειψιν τῆς τροφῆς αὐτῆς ὁ θυμὸς θά
σβύσῃ.

Θά σβύσῃ ὁ θυμός ; ἦτοι δὲν θά εὖρῃ καιρὸν νὰ ἐνσκή-
ψῃ ἡ μακρία, καὶ θά μείνῃ ἀπαράκτος ἡ φίλις, ἡ οἰκογε-
νειακὴ ἁρμονία, ἡ ἠθικὴ τῆς ψυχῆς ἀκεραιότης καὶ ἀξιο-
πρέπεια. Ἦναι τάχα τὸ κέρδος μικρὸν ;

MIX. I. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ "ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ"

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΣ

Κάθοδος εἰς Βόλον.

Τὴν Δευτέραν πρωὶ τῆς 13 Αὐγούστου ἀποχαιρετίσαν-
τες τοὺς ἐν Πορταρῖ φίλους καὶ δὴ τὴν ἀξιοσέβαστον
οἰκογένειαν τοῦ κ. Ἀθανασάκη ἀνεχωρήσαμεν διὰ τὸν
Βόλον καὶ μετὰ διωρον περίπου ἤμιονδρομίαν ἐφθάσαμεν
ἐκεῖ· πρὶν δὲ εἰσελθόμεν εἰς τὴν πόλιν, μᾶς προέλαβεν ὄχι
μεγάλῃ βροχῇ, ἡ ὁποία, συνοδευομένη καὶ ὑπὸ ἀνέμου,
μᾶς κατέβρεξεν ὀλίγον ὅπου ἡ ὁμβρέλλα δὲν ἦτο ἱκανὴ νὰ
μᾶς προφυλάξῃ.

Τὸ ἐλάχιστον αὐτὸ πάθημα τὸ ἐκ τῆς μικρᾶς βροχῆς,
ἀντὶ νὰ μ' ἐστενοχωρήσῃ, τοῦναντίον ἔφερον εἰς τὴν ψυχὴν
μας σπουδαιότητα ἀνακούφισιν· τὸ πρᾶγμα φαίνεται ἐκ
πρώτης ὅπως περιέργον καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἀφηγούμενον
δυσκολοπαράδεκτον, ἰὰν μὴ τὸ ἡσθάνετο ὁ ἴδιος. Ἡ ψυ-
χολογικὴ αὕτη κατὰστάσις ὁρεῖται εἰς τὴν πνευματικὴν
συναίσθησιν τοῦ καλοῦ ἐγώ, τὸ ὁποῖον αἰσθάνεται εὐχαρί-
στησιν, διότι πάσχει καὶ ὑπομένει ταλαιπωρίας σωμα-
τικὰς πρὸς ἐξυπηρέτησιν μιᾶς ὑψίστης ἰδέας χάριν τῆς
δόξης τοῦ Θεοῦ καὶ ὑπὲρ τῆς φιλανθρωπίας τῶν ψυχῶν.

Οἱ μὴ μελετήσαντες καὶ μάλιστα οἱ μηδὲν δὲν δοκιμά-
σαντες τὸ τοῦ Ἁγίου Παύλου ἀγαθὸν ἐν τοῖς παθήμασι
μου πάντως ἀποροῦσι πῶς δύναται νὰ εὐχαριστῇται
καὶ νὰ χαίρῃ ὁ ἄνθρωπος, διότι πάσχει· καὶ τοῦτο παθαί-
νουσι πολλοί, διότι δὲν ἔχουσιν ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ κυρίως ἄνθρω-
πος εἶναι τὸ ἐν ἡμῖν ἀθάνατον πνεῦμα, ἡ ψυχὴ μας δηλο-
νότι, καὶ οὐχὶ τὸ ἐξωτερικὸν ἡμῶν περιβλήμα, δηλαδή τὸ
σῶμα. Κατὰ ταῦτα κυρίως καὶ πραγματικῶς πάσχει ὁ
ἄνθρωπος, ὅταν πάσχῃ ἡ ψυχὴ του διὰ τῆς παραβάσεως
τοῦ ἠθικοῦ νόμου· τοῦναντίον δέ, ὅταν ἡ συνείδησις ἱκανο-
ποιῇται ἐκ τῆς τηρήσεως τοῦ ἠθικοῦ νόμου, αἱ ἐξωτερικαὶ
προσβολαὶ δὲν δύνανται νὰ ἐπηρεάσωσι τὸν πλοῦτον τῆς
ἐσωτερικῆς ἡμῶν γαλήνης.

Μεταβάσεις καὶ ἐπιλήψεις εἰς Ἀλμυρόν.

Ἐν Βόλῳ παρεμείναμεν μόνον μίαν ἡμέραν καὶ τὴν
ἐπομένην περὶ τὴν μεσημέριαν ἀνεχωρήσαμεν διὰ τὸν
Ἀλμυρόν ἀτμοπλοικῶς καὶ ἐφθάσαμεν τὴν 3 μ. μ. περὶ-
που. Βεβαίως μετὰ τὴν προσβολὴν, τὴν ὁποίαν ὑπέστη ἡ
φωνὴ ἡμῶν ἐν Πορταρῖ, ἡ ἐξακολούθησις τῆς περιόδου
ἦτο ἀληθὲς μαρτύριον καὶ ὄχι πολὺ καρποφόρος· ἀλλ'
ἐνεκα τῆς παρεμπιπτούσης ἐορτῆς τῆς «Κοιμήσεως τῆς
Θεοτόκου» καὶ τῆς ἐλλείψεως ἐπαρκoῦς χρόνου πρὸς ἐπι-
σκεψιν τῶν μερῶν ἐκείνων, τὰ ὁποῖα εἶχον προδιαγράψῃ,
ἐτολμήθη ἡ συνέχεια.

Ὁ λαὸς τοῦ Ἀλμυροῦ, τὸν ὁποῖον εἶχον καὶ πρὸ 7 ἐτῶν
ἐπισκεφθῇ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν, μὲν ἐμαθε τὴν ἐκεί-
φιξίν μου καὶ ὅτι ἐπρόκειτο τὴν αὐτὴν ἡμέραν 6 μ. μ.
νὰ ἐμιλήσω ἐν τῇ κεντρικῇ καὶ μεγάλῃ πλατείᾳ, συνεκεν-
τρώθην καὶ προθυμότερα μὲ ἤκουσεν. Ἡ φωνὴ μου ὅμως
κατελάμβανον ὅτι ἐνεκα τῆς προσβολῆς τῆς δὲν ἐπῆρκει
νὰ εἶναι ἀκουστὴ καὶ εἰς τὰ τελευταῖα ἄκρα τῆς ἀκτῆς
τοῦ κύκλου, ὅστις εἶχε σχηματισθῇ ἀπὸ τὸ πλῆθος, καὶ
τοῦτου ἐνεκα τὴν ἐδίασα πλεῖστον καὶ ἐχειροτέρευσα
τὴν κατὰστασίν μου.

Τὴν πρωίαν ἐν τῇ ἱερῇ ναῷ, ὅστις εἶχε πλημυρῆσαι
ἀπὸ κόσμον, ἐμιλήσα μὲ πολὺν κόπον καὶ ἡκούσθη μὲν
ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος ἐμιλήσα, ἀλλ' ἦτο πλέον ἡ κα-φάνης ἡ
δυσκολία, τὴν ὁποίαν ἡσθάνομην ἐκφωνῶν· τοῦτου δὲ ἐνεκα
οὔτε τὸ ἐσπέραις τῆς ἐορτῆς ἐμιλήσα, ὅπως εἶχον σχεδιά-
σει, οὔτε εἰς Νέαν Μιζέλαν μετέβην, ἀλλὰ κατ' ἀναπό-
δραστον ἀνάγκην διέκοψα οὐ μόνον τὰς ἐμιλίας ἀλλὰ καὶ
αὐτὰς σχεδὸν τὰς συνομιλίας.

Ἐντυπώσεις καὶ σκέψεις.

Ὁ Ἀλμυρός, ὅπως καὶ ἄλλοτε ἔγραψα, εἶναι πρᾶγμα
μία ἀπὸ τὰς εὐπλάστοιτάς ζῦμας, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν
ὑπάρχουσιν οὐδαμοῦ, ἐν οὐδενὶ συστήματι, οἱ ζυμοται καὶ
διὰ τοῦτο ἡ κατὰστασις του δλονέν χειροτέρευσι. Κατὰ
τὴν ἐκεί βραχυτάτην διαμονήν μου ἦλθεν εἰς τὸ μέσον ἡ
συζήτησις περὶ τῆς ἰδρύσεως λαϊκῆς σχολῆς· διότι καὶ
ἱατροὶ καὶ νομικοὶ καὶ διδάσκαλοι εἶναι ἱκανοὶ νὰ διδά-
ξωσι ποικιλίαν τινὰ ἐσπερινῶν λαϊκῶν μαθημάτων, ὅσον
ὁ εἰς θρησκευτικὰ, ὁ ἕτερος ὑγιεινὴν τοῦ σώματος, ἄλλος
περὶ γεωργίας, ἄλλος δὲ πάλιν ἱστορίαν καὶ ἄλλος περὶ
τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν καθηκόντων τοῦ πολίτου.

Ἀλλὰ δὲν γίνεται τίποτε ἄνευ πρωτοβουλίας, τὴν ὁποίαν
δὲν ἀναλαμβάνει κανεὶς, διότι ἐκ προτέρου εἶναι ἡσφαλι-
σμένον τὸ ναυάγιον, καθόσον δὲν ὑπάρχει ἡ ἀμοιβαία ἐπι-
στοσύνη, οὕτε δὲ καὶ ἀπολλύει ὁ κομματισμός. Ὡς ἐκ
θαύματος ἰδρύθη καὶ διατηρεῖται ἐν Ἀλμυρῷ ἐν γεωργικῶν
ταμείων ὀφειλόμενον εἰς τὴν ἀνάγκην, τὴν ὁποίαν, φαίνε-
ται, αἰσθάνονται οἱ γεωργοί, καὶ εἰς τὴν ἐπιμονὴν τοῦ
προέδρου τοῦ σωματείου αὐτοῦ κ. Μιχοπούλου δημοδιδά-
σχάλου, τοῦ ὁποῖου ἡ δραστηριότης καὶ ὁ περὶ τὰ καλὰ
ζῆλος εἶναι ἀξιοθαύμαστος. Οὕτω μοι διηγεῖτο τις τῶν
γεωργῶν, καίτοι τὸ σωματεῖον αὐτό, ἔχον ἀποθεματικὴν

εἰκοσι χιλιάδας δραχμῶν, παρέχει δάνεια ἀντὶ ἐλαχίστου
τόκου καὶ σφίξει τοὺς γεωργούς ἀπὸ τὴν τοκογλυφίαν,
πολλὰ ὥς ἡμῶς ἐπολεμήθη ἀπὸ τὴν κομματικὴν πονηρίαν
καὶ ἀπὸ τὸ ἀφίκορον τῶν ἰδρυτῶν του, τῶν ὁποίων τὰ
συμφέροντα τοσοῦτον ἐξυπηρετεῖ, ἀλλ' ἡ ἐπιμονὴ τοῦ
προέδρου του καὶ τῶν νοούντων ἐμβριθέστερον τὸν σπου-
δαῖον σκοπὸν του τὸ σφίξουσιν ἀπὸ τὴν νωθρότητα τῶν
πολλῶν καὶ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπιτηδείων.

Ἀναχώρησις ἐξ Ἀλμυροῦ.

Ἐπισκέψεις τῶν νήσων.

Τὴν ἐπομένην 16 Αὐγούστου ἡμέραν Πέμπτην ἀνεχω-
ρήσαμεν ἐξ Ἀλμυροῦ ἐπανερχόμενοι εἰς Βόλον, ἐνθα ἐμεί-
ναμεν ἄρας τινὰς μόνον, διότι περὶ τὴν ἐνδεκάτην τῆς
νυκτὸς ἐταξιδεύσαμεν διὰ τὴν νῆσον Σκόπελον, ὅπου
ἐφθάσαμεν περὶ τὴν 5 ὥραν τῆς πρωίας τῆς Παρασκευῆς.
Ἐν Σκοπέλῳ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀρχίσωμεν ἀμέσως τὰς
ἐμιλίας μας ἐνεκα τῆς ἐξακολουθοῦσης προσβολῆς τῶν φω-
νητικῶν ὀργάνων. Περιέργον ὅμως πρᾶγμα ἀπὸ τὸν Ἀλ-
μυρόν μετὰ τὴν θέαν λειτουργίαν τῆς Τετάρτης 15 Αὐ-
γούστου μοι εἶπε μία προαίσθησις, πῆγαναι καὶ θὰ γίνης
καλὰ· μὴ χάνης καιρὸν. Ὅταν ἐφθάσα εἰς Σκόπελον τὴν
Παρασκευὴν πρωί, δὲν ἤμην διόλου καλύτερα· ὅμως
μετὰ βεβαιότητος ἐπίστευον ὅτι τὸ Σάββατον τὸ ἐσπέραις,
δηλαδή τὴν ἐπομένην ἡμέραν, θά ἡδυνάμην νὰ ἐμι-
λήσω, τοῦθ' ὅπερ ἔλεγον καὶ εἰς τὸν πρώην σχολάρχην
κ. Ἡλίου Σάββαν, ὅστις μὲ ἐφιλοξένει. Ὅντως τὴν ἐπο-
μένην μετὰ τὸν ἐσπερινὸν εἶχε προσκληθῇ ὁ κόσμος εἰς
τὴν παραλίαν, ὅπου εὐτυχῶς χωρὶς δυσκολίαν ἐμιλήσα
πλέον τῆς μιᾶς ὥρας, οἱ δὲ φίλοι, μετ' ὧν ἐκαθίσταμεν παρὰ
τὰ κύματα τῆς θαλάσσης μετὰ τὴν ἐμιλίαν, μὲ ἐβεβαίουν
ὅτι δὲν διεκρίνετο βράχνισμα κατὰ τὴν ἀπαγγελίαν.

ἀρχ. Π. Χ. ΔΟΥΛΗΓΕΡΗΣ

ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗΣ ΤΟΥ κ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΥ

Τὸ ἄρτι ἀφικόμενον τεῦχος τῆς Revue Benedictine
περιοδικοῦ ἐκδιδόμενον ἐν Βελγίῳ (Ὀκτωβρ. σελ. 558 —
560), περιέχει εὐμνεστικὴν κρίσιν τῆς Δογματικῆς
τοῦ κ. Ἀνδρούτσου. Ὁ γνωστὸς δογματικὸς τῆς Δυτικῆς
Ἐκκλησίας D. Placide de Meester, ὁ τοσαῦτα περὶ
τῆς Ὁρθοδόξου θεολογίας γράψας, κρίναν ἐκ καθολι-
κῆς ἐπόψεως τὸ ἔργον ἀποκρούει μὲν φυσικῶς τὰς και-
νοτομίας τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας τὰς ὑπὸ τοῦ κ.
Ἀνδρούτσου ἐλεγχομένους, καταλήγει δὲ ὡς ἐξῆς. On
ne pourra méconnaître les qualites et les me-
rites de l'auteur: clarté d' exposition, so-
brieté de langage, simplicité dans la répartition
des matieres, juste modération dans les juge-
ments portés sur les systemes des adversaires»,
ἦτοι «δὲν δύνανται οὐδὲ νὰ παραγνωρίσῃ τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν
ἀξίαν τοῦ συγγραφέως· σαφήνεια τῆς ἐκθέσεως, σοβαρό-

της τῆς γλώσσης, ἀπλότης ἐν τῇ κατανομῇ τῆς ὕλης, με-
τριοπάθεια ἐν τῇ ἐλέγχῳ τῶν διεροδόξων συστημάτων».

Ο ΓΑΜΟΣ

II

Τὴν τοιαύτην τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς πολιτείας συνερ-
γασίαν ἐπὶ τῶν γαμικῶν συναλλαγῶν εὖρον ἐν τοῖς ἐσχά-
τοις χρόνοις ἐν τῇ Δύσει ὡς σπουδαῖον κώλυμα τῶν δια-
φόρων ἐπιγαμιῶν καὶ δι' εὐκολίαν τούτων παρεδέχθησαν
τὴν μονομερῆ τῆς πολιτείας ἐπὶ τῶν γάμων ἐνέργειαν διὰ
νομικοῦ δηλώσεως τῆς κοινῆς συναίνεσεως ἐνώπιον τοῦ
ληξιάρχου.

Ἀληθῶς ἐν τῇ δυτικῇ ἐκκλησίᾳ τὸ ἄλυτον τοῦ γά-
μου ἐν πάσῃ περιπτώσει συνετέλεσεν ἐν πολλοῖς πρὸς κα-
θιέρωσιν τοῦ πολιτικοῦ γάμου. Ἡ ὀρθοδοξία ὅμως ἀπεδέ-
ξατο ἐν ὁρισμέναις περιστάσεσι τὴν λύσιν τοῦ εὐλογηθέν-
τος γάμου, ὡς καὶ ὁ Κύριος ὤριστο (Ματθ. 19.9).

Ἐκ τούτου λίαν ἀτυχῆς φανταίνεται ἡ γνώμη ἵνα καὶ παρ'
ἡμῖν ἐν τῇ προσεχῇ ἡ ἀνωτέρᾳ κωδικοποιήσῃ τοῦ ἀσπι-
κοῦ δικαίου προσεπικυρωθῇ ἐν τοῖς ἄλλοις νεωτερισμοῖς καὶ
ὁ ἀρτιφανὴς θεσμὸς τοῦ πολιτικοῦ γάμου.

Ἀέγομεν ἀτυχῆς, διότι ὁ εἰσηγητὴς μιᾶς τοιαύτης θεω-
ρίας προβάλλει ἐν τῇ ἀφημερίδι ἀδικαιοσύνην καὶ ἐν ἀρι-
θμῷ φύλλου 39, εἰς ὑποστήριξιν αὐτῆς ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι
ἀρτίως καὶ ἀποινεὶ ἱερολογηθήσαν ὑπὸ ἐγκρίτου μάλιστα
ἡθικωτάτην ἔνωσιν, σύνδοον καὶ κοινωνίαν πρὸς συγκαλή-
ρῳσιν διὰ παντὸς τοῦ βίου, ἀφοῦ κατ' οὐσίαν ἐτηρήθησαν
πᾶσαι αἱ προϋποθέσεις θετικαὶ καὶ ἀρνητικαί.

Ἐκ τῆς τελεθέρσεως ταύτης κοινωνίας ὑπὸ τὰς εὐλογίας
τῆς Ἐκκλησίας, ἥς ἡ ἀρνησις θά ἀπτελεῖ παραβάσιν νό-
μου, προάγεται ὁ ἐν λόγῳ νομομαθὴς εἰς τὴν ὑπευθύνεισιν
τῆς ἐν τῷ νέῳ κώδικι συμπεριλήψεως καὶ εἰσαγωγῆς παρ'
ἡμῖν τοῦ ἐνώπιον τοῦ ληξιάρχου γάμου.

Ἀλλ' ἐν τούτῳ τῷ συγκεκριμένῳ γεγονότι οὐδέμιν παρει-
σέφρυνε παραλείψας ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας οὔτε ἐξ ὁ-
στεροβουλίας οὔτε ἐξ ἀκαθείας, ἵνα ἡ Ἐκκλησία ἐκ τοῦ γε-
γονότος τούτου θεωρηθῇ ἀναξία τῆς ἐπιμελείας, ἣν δέον νὰ
ἔχῃ περὶ τὴν νόμιμον σύζευξιν τῶν ἀτόμων, ἣν ἡ πολιτεία
ἐνεπιστεύθη αὐτῇ καθισταμένη ἄλλως ὑπαιτίῳ προσβολῆς
τῆς δημοσίας τάξεως. Καὶ ἐφ' ὅσον πάντα τὰ νόμιμα ἐτη-
ρήθησαν ἐν τῷ μνησθέντι γαμικῷ συναλλάγματι, ὅσα
διάκελεύουσιν οἱ τε ἐκκλησιαστικοὶ καὶ πολιτικοὶ νόμοι,
περιττὴ εἶναι ἡ ἐρώτησις τίνας εἰσὶν οἱ αἰτήσαντες τὴν πρὸς
ἱεραργίαν ἐπισκοπικὴν ἀδειαν. Διότι ἀναντιρρήτως οἱ αἰ-
τήσαντες ἀδειαν εἰς τὸ συζευθῆναι ἦσαν ἐν ἡλικίᾳ ἀνὴρ
καὶ γυνὴ κατὰ τὴν ρητὴν περὶ τῆς ἡλικίας τῶν ἐν λόγῳ
προσώπων βιολογίαν. Οὐδὲν λοιπὸν ἐνδιαφέρον παρὰ τῷ
κοινῷ ὑπάρχει ἵνα γνωστὴν τίνας ἐζήτησαν τὴν προκειμέ-
νην ἀδειαν, ἐν δηλ. συνυπῆρχεν ἡ τῶν γονέων θέλησις
περὶ ἐνηλικίων προκειμένου, ἣν ὁ πολιτικὸς νόμος δὲν ἀπαι-

τεί, ἐφ' ὅσον πρὸς ἐκδοσιν ταύτης ἡ Ἐκκλησία ἐτήρησε καὶ διωνύχισε πάντα τὰ νενομοθετημένα.

Ἄλλ' ἡ εἰσαγωγή ἐν Ἑλλάδι τοῦ πολιτικοῦ γάμου ζητεῖται καὶ διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν θά ἡδύνατο καὶ πρὸ τοῦ ληξιαρχοῦ οὕτως εὐχερῶς νὰ γίνωσι τὰ τοιαῦτα συνοικεῖα, ὑποτιθεμένου ὅτι ὁ ληξιαρχος, τελὼν ὑπὸ ἄμεσα τῆς πολιτείας κελεύσματα καὶ τὰ ἐπιτάγματα τῶν νόμων, βαρύνεται ὑπὸ τῆς συναισθήσεως τῆς εὐθύνης, ἣν ὡς ἐκ τοῦ ἀξιώματός του ὑπέχει.

Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου δυνάμεθα ἐπιτυχῶς νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι ἐν τῇ Κράτει πᾶσαι αἱ ἐξουσίαι ὑπόκεινται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς πολιτείας καὶ ὑπέχουσιν ἀπέναντι αὐτῆς εὐθύνην διὰ πᾶσαν τοῦ νόμου παράβασιν. Τοιαύτης πολιτειακῆς ἐπιβλέψεως δὲν εἶνε ἀπηλλαγμένη καὶ ἡ Ἐκκλησία ἐπὶ τῶν μὴ πνευματικῶν φροντίδων, μὴ οὕσα κράτος ἐν κράτει. Ταύτης δὲ οἱ ἀξιώματούχοι ὑπόκεινται εἰς διπλὴν μάλιστα εὐθύνην ἀπέναντι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας, καὶ τοιαύτην ὥστε συνεπάγεται τὴν ἀπόλειαν τῆς τιμῆς καὶ τοῦ βιοτικοῦ πορίσματος. Μᾶλλον δὲ ἀξιοκατάκριτος εἶνε ἡ Πολιτεία ἂν παραμελῇ τὴν ἐμπειρίαν ἐπὶ τῶν πράξεων τῶν ἐκκλησιαστικῶν λειτουργῶν τῶν ἀναγομένων εἰς τὰς ἐξωτερικὰς τῆς Ἐκκλησίας σχέσεις.

Ἄλλ' ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ συγκεκριμένου γενομένου θὰ ἀπετέλῃ νόμιμο παράβασιν πᾶσα ἔκρησις τοῦ ληξιαρχοῦ πρὸς σύνταξιν γαμικῆς πράξεως, ἐφ' ὅσον ἡ ἰδία νομοθεσία θὰ καθωδήγει τὸ καθήκον αὐτοῦ.

Ἦδη δὲ ὅτε ὑποστηρίζεται ὅτι ἡ ἐλευθέρια τοῦ ἀτόμου βούλησις πρέπει νὰ τίθεται ὡς ὑπερχαμικὴ εἰς ὅλην τὴν σταδιοδρομίαν τοῦ βίου, καὶ ὅτε ζητήματα σχετικὰ πρὸς τὸν γάμον καὶ ἀναγόμενα πολλὰκις εἰς τὴν κοινωνικὴν εὐπρέπειαν παραβλέπονται θεωρούμενα ὡς παρεμφερέματα προλήψεως, ἵνα πρωτοστατήσῃ ἡ ἐλευθέρια βούλησις, νομιζόμεν ἀναχρονισμόν τὴν καθιέρωσιν τῆς τῶν γονέων ἀδείας πρὸς σύναψιν γάμου ἐνηλίκων. Οὕτω δὲ καὶ ὁ νομοθέτης ἠθεώρησε παραλείψας νὰ περιλάβῃ ἐν τῇ νεωτέρῳ νόμῳ τοὺς ἐν τῇ βωματικῇ δικαίῳ ἐν χειραφεσίᾳ περιορισμούς. Τὸ δὲ ἐν τῇ Γαλλικῇ νόμῳ ἰσχύον ὅπως τὰ τέκνα καὶ ἐν ἐνηλικιώσει αὐτῶσι τὴν τῶν γονέων ἔδειαν πρὸς γάμον, θεωρεῖται νῦν καὶ ἐκεῖ ὡς διάταξις δουλωτικῆς τῆς ἐλευθερίας τῶν ἀτόμων καὶ ἐζητήθη ἤδη ἡ κατάργησις αὐτῆς διὰ νομοσχεδίου ὑποβληθέντος εἰς τὴν Γαλλικὴν Βουλὴν ἔφρι.

Ἐνῷ λοιπὸν κατὰ ταῦτα ἡ εἰσαγωγή τοῦ πολιτικοῦ γάμου παρ' ἡμῖν δὲν καλύπτει οὐδεμίαν ἀτέλειαν ὑπάρχουσαν δῆθεν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ γάμῳ, ἀπ' ἐναντίας ἡ καινοτομία αὕτη θέλει πλῆξῃ καίριως τὴν ἡθικότητα τῆς Ἑλληνικῆς οἰκογενείας καὶ ἀναμφισπότητος θὰ συμβάλῃ εἰς ἐπαύξησης τῆς κοινωνικῆς ἐκλύσεως καὶ τῶν νόθων τέκνων.

Διότι πασιδῆλον εἶναι καὶ ὑπὸ πάντων μαρτυρεῖται ὅτι οἱ συνεπτόντες κεκαλυμμένα συνοικεῖα διὰ παντοίων μέσων μοχθοῦσι πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἱερολογίας, κερδίζοντες

οὕτω τὴν ἡμέραν τῆς συνειδήσεως καὶ καλυπτόμενοι διὰ τῶν ἱερατικῶν εὐχῶν ἀπὸ τῶ ὄνειδος τῆς παρανομίου συμβιώσεως. Τοιαύτην περιφρόνησιν δεικνύει ὁ ἑλληνικὸς λαὸς εἰς τὸν αἰετοῦ ἱερολογίας γάμον θεωρῶν τοὺς οὕτω συζῶντας ὡς μίαν κοινωνικὴν, ὡς τοιοῦτον δὲ ἄγος θὰ θεωρηθῇ καὶ πᾶσα νομιμοποίησις τοῦ ἀνευ ἱερολογίας συνοικισμού, ἐνῷ ἐξ ἄλλου ἡ κατάργησις τῆς εὐλογίας θέλει θεωρηθῇ ὡς διαγραφὴ τῆς μεγαλειότητος πρὸς τέλεισιν παρανόμων γάμων ἐμποδίου καὶ θὰ ἐπαυξήσῃ τοὺς παρανόμους συνοικισμούς. Μία τοιαύτη καινοτομία θὰ εἴνε ἀληθῶς μέγα πλῆγμα κατὰ τῆς ἑλληνικῆς οἰκογενείας, διότι ἄλλως τε παρ' ἡμῖν δὲν ἐρριζοβόλησεν ἡ ἰδέα ὅτι ἐν τῇ γάμῳ δὲν μεσιτεύει ἡ ἀνεξίτητος βουλὴ τοῦ Ὑψίστου ἡ συνεργούσα πρὸς εὐλογίαν καὶ προκοπὴν. Ἐὰν ἢ πᾶν τὸ ἐναντίον πιστεύεται, πᾶσα ἐξωτερικὴς τούτου σκάνδαλον καὶ ὄλεθρον ἐν τῇ κοινωνίᾳ θὰ συνεπιφέρῃ.

Ἐχίτωναν τὰς ἰδιορρυθμίας αὐτῶν ἰδίας οἱ οὕτω φρενοῦντες καὶ σκεπτόμενοι, ἀλλ' οἰκιστοὶ τούτων ἐπισημοποιήσεις δὲν θὰ εἶναι ἀναντιρρήτως ἐπικοδομητικὴ διὰ τὸ ἀγαθὸν τῆς πατρίδος.

Ἄλλ' ἡ ἀξίωσις αὕτη τῆς ἀπομακρύνσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐκ τοῦ γάμου ἔστω καὶ προαιρετικῶς εἶναι καὶ ἀσέβης καὶ ἀγνώμων, δεδομένου ὅτι, ὡς μαρτυρεῖ ἡ πολιὰ ἀρχαιότης, τὸν γάμον ἀνύψωσεν εἰς θεσμὸν ἡθικῆς περιωπῆς ὁ Χριστιανισμός, καὶ αὐτὸς τὴν γυναῖκα κατέστησεν ἄτομον ἰσάξιον τοῦ μέχρι τότε δεσποτοῦ ἀνδρός.

ΑΡΧ. ΙΕΖΕΚΙΗΛ ΒΕΛΑΝΙΔΙΩΤΗΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΥΠΟ ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Κατέμνηνον.

«Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέγοντες ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανε· τί ἐτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον;» ὁ δὲ Ἰησοῦς εὐθέως ἀκούσας τὸν λόγον λαλοῦμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ· Μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε. Καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα αὐτῷ συνεκολληθῆσαι, εἰμὴ Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. Καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον, κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλὰ. Καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς· Τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατειγλῶν αὐτοῦ, ὁ δὲ, ἐκβελὼν ἅπαντας, παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον ἀνακείμενον. Καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου, λέγει αὐτῷ, Ταλιθά, κουμί· ὅ ἐστι μεθερμηνεύμενον, τὸ κοράσιον, (οὐ λέγω,) ἔγειραι. Καὶ εὐθέως ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περι-

ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΝΑΣΚΕΥΗΣ ΑΝΑΣΚΕΥΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγ. φύλλου)

πάτει· ἦν γὰρ ἐτὼν δώδεκα· καὶ ἐξέστησαν ἱκαναί· μεγάλη. Καὶ διεσπείλατο αὐτοῖς πολλὰ, ἵνα μηδεὶς γινῇ τοῦτο· καὶ εἶπε δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν». (35—43).

Σύντομος ἑρμηνεία.

Ἐνῷ ἀκόμη ὠμίλει ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὴν θεραπευθεῖσαν γυναῖκα, ἔρχονται ἄνθρωποι ἀπὸ τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, πολλοὶ βιαστικοί, οἱ ὅποιοι εἶπαν πρὸς τὸν ταλαίπωρον πατέρα διαλύοντες· ὅλας τὰς ἐλπίδας σου· τὸ κοράσιόν σου ἀπέθανε· πρὸς τί λοιπὸν νὰ βάλῃς εἰς κόπον καὶ νὰ ἰνοχλήσῃς ἀκόμη τὸν διδάσκαλον; ἔλεγον δὲ τοῦτο, ἐπειδὴ ἐνόμιζον ὅτι ἡδύνατο μὲν νὰ θεραπεύῃ ἀσθενεῖς, ὅχι ὁμως καὶ νὰ ἀνιστῇ νεκρούς. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς, ἀμέσως ὡς ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους, στραφείς πρὸς τὸν ἀρχισυναγώγον καὶ ἰδὼν τὴν ταραχὴν αὐτοῦ καὶ τὴν θανάσιμον ὠχρότητα, λίγει πρὸς αὐτόν· νὰ μὴ σε φοβέσῃ καὶ σε ἀπελπίσῃ τὸ περὶ τοῦ θανάτου τοῦ κορασίου σου ἄγγελμα· μόνον διατήρει τὴν πίστιν, τὴν ὅποιαν εἶχες ἀπὸ πρὶν. Καὶ ὁ μὲν ὄχλος, ἀκούσας ὅτι ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἐπέστρεφεν εἰς τὰ ἴδια· δὲν ἀφῆκε δὲ ὁ Ἰησοῦς νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, καὶ οἱ μαθηταὶ του, παρὰ μόνους τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν ἀδελφὸν τοῦτου Ἰωάννην. Καὶ ὅτε ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχισυναγώγου, ἤκουσεν ἀπ' ἐξω θόρυβον πολύν, κλαυθμούς σφοδρούς καὶ θρηνώδεις ἀλαλαγμούς. Εἰσελθὼν λοιπὸν εἶπε πρὸς τοὺς πολλοὺς συγγενεῖς καὶ ὑπηρέτας· διὰ τί κἀμνετε αὐτοὺς τοὺς θορύβους καὶ κλαίετε; Τὸ κοράσιον δὲν ἀπέθανεν, ἀλλ' ἡσυχάζει καὶ κοιμᾶται. Ἄλλ' ἐκείνοι, βέβαιοι ἐντελῶς περὶ τοῦ θανάτου, μὴ ἰννοῦντες δὲ μὴ ποῖον πνεῦμα ὠμίλει ὁ Ἰησοῦς, θεωρήσαν ἀνόητον τὸν λόγον του, καὶ ἀφῆσαντες τοὺς θρήνους τὸν κατεγλῶν. Τότε ἐκεῖνος διέταξε νὰ ἐξέλθωσιν ὅλοι, καὶ μόνον μὲ τοὺς τρεῖς μαθητάς του, ὡς καὶ μὲ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα τοῦ κορασίου, εἰσέρχεται εἰς τὸ μέρος, ὅπου τὸ κοράσιον ἔκειτο ἐξηπλωμένον. Καὶ λαβὼν αὐτὸ ἀπὸ τὴν χεῖρα, μὲ τὴν ἐξουσιαστικὴν του δύναμιν ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, εἶπε πρὸς αὐτὸ εἰς συροχλαδικὴν γλῶσσαν «Ταλιθά, κουμί»· τὸ ὅποτον σημαίνει, ἐξηγούμενον εἰς τὴν ἑλληνικὴν, «Τὸ κοράσιον, σὴκα ἐπάναν». Καὶ ἀμέσως ἐπανάηθεν εἰς τὴν ζωὴν τὸ ἀποθανὸν κοράσιον καὶ ἰσχυρῶς καὶ περιεπάτει. Διότι ἦτο δώδεκα ἐτῶν. Καὶ ἐκυρίευσεν ὅλους τοὺς παρισταμένους μεγάλη ἔκστασις. Τοῖς συνείτησε δὲ ἐντόνως νὰ μὴ γνωστοποιήσων τὸ συμβάν εἰς κανένα, ἀλλὰ νὰ ἀφῇσων νὰ ὑποτίθεται ὅτι μόνον ἀπὸ ἀσθένειαν ἠθεράπευσεν τὸ κοράσιον. Ἐκταμὲ δὲ τοῦτο δίδων καὶ πάλιν παράδειγμα ταπεινοφροσύνης. Καὶ ἀπῆλθεν, ἀφοῦ εἶπε εἰς τοὺς γονεῖς τοῦ κορασίου, ὅτι ἦτο ἐντελῶς καλὰ καὶ ἔπρεπε νὰ τῷ δώσουν νὰ φάγῃ.

Πλὴν τούτων ὅπου τῆς Κ. Δ. γίνεται χρῆσις τῆς ἐβραϊκῆς ἢ τῆς Ἀραμαϊκῆς γλώσσης γίνεται περὶ αὐτῶν λόγος τοιοῦτος ὥστε γίνεται ἐξαίρεσις· εἶλον δ' ἀπόστολος Παῦλος λαβὼν ἔδειαν παρὰ τοῦ χιλιάρχου ἐλάλει πρὸς τὸν λαὸν ἐβραϊστὶ ὡς λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς λέγων, ἀπολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης προσεφώνησε τῇ ἐβραῖδι διαλέκτῳ (Πρ. κα. 40), ἔτιθα ἡ προσθήκη, ἐβραῖδι διαλέκτῳ, ἀποδεικνύει ὅτι κατ' ἐξαιρέσιν συνίθη τοῦτο, καὶ μάλιστα παρὰ τὴν προσδοκίαν ὡς καὶ ἐκ τῶν κατωτέρω καταφαίνεται· ἔτιθα λέγει· Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ ἐβραῖδι διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς, μᾶλλον παρεσχον ἡσυχίαν (Αὐτόθ. κβ 2), ὅπου ἡ λέξις ἀκούσαντες μᾶς πληροφρεῖ ὅτι παρὰ προσδοκίαν συνίθη τοῦτο· διὰ τοῦτο ὁ λαὸς ἐκ συμπαθείας πρὸς τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ προσείχον περισσώτερον πρὸς τὰ λεγόμενα τοῦ ἀποστόλου Παύλου ὡς σημειοῖ ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς λέγων ἐμᾶλλον παρέσχον ἡσυχίαν». Ἐκτὸς τούτων, ἰδὼν συγκρίνωμεν τὴν φράσιν τοῦ ἀποστόλου Παύλου πρὸς τὴν τοῦ χιλιάρχου· δέομαι σου, ἐπιτρίψόν μοι λαλήσαι πρὸς τὸν λαόν· εἰς τὴν πρὸς τὸν λαὸν ἀναφερομένην προσφώνησιν τοῦ αὐτοῦ λίγοντος...κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῷου νόμου ζηλωτῆς υπάρχων τοῦ Θεοῦ, καθὼς πάντες ὁμοῦ ἐστε σὴ-μερον» (Αὐτόθ. κβ 3), παρατηροῦμεν ὅτι ὁ λαὸς, πρὸς ὃν προσεφώνησεν, ἀπετελεῖτο καθ' ὅλην τὴν ἐξ Ἰουδαίων, καὶ ψυχολογῶν αὐτοῦς εὖρεν ἐτι συμπαθητικῶς δέκνεντο πρὸς τὴν γλῶσσαν αὐτῶν. Διὰ τὴν ἀποκρίσιν λοιπὸν τὴν εὐνοίαν καὶ τὴν συμπάθειαν αὐτῶν, ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐξαίρετικῶς ὠμίλησεν ἐνταῦθα τῇ ἐβραῖδι διαλέκτῳ πρὸς τὸν ἐξ Ἰουδαίων ἀποτελούμενον λαόν, γινόμενος τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα τοὺς Ἰουδαίους κερδήσῃ (α Κορ. 20). Εἴτα αἱ δημηγορίαι αἱ ὑπάρχουσαι πρωτοτύπως ἀνευ ἑλληνιστῆς μεταβολῆς, ἑλληνιστί, ἀποδεικνύουσιν ὅτι οἱ Ἀπόστολοι ἐλάλουν ἑλληνιστί (Πράξ. β, 14—36 γ, 12—262, 1—60 κ.τ.λ.) Πρὸς τοὺς καὶ ἡ φράσις ἡ ὑπάρχουσα ἐν τῇ πρώτῃ δημηγορίᾳ τοῦ ἀποστ. Πέτρου ὑποστηρίζει τὴν γνώμην μας, ὡς δύναται τις νὰ παρατηρήσῃ τοῦτο ἐκ τῶν φράσεων ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν Ἀναλδαμά (Πράξ. α, 15—26). Ἡ λέξις Ἀναλδαμά, οὕσα Ἀραμαϊκῇ, προδίδει ὅτι ὁ Πέτρος ἐνταῦθα ἐλάλει ἑτέραν γλῶσσαν ἢ τὴν Ἀραμαϊκὴν, ἣν ὡς ξένην θεωρεῖ λέγων τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν.

Ἐπειτα ποία λογικὴ ἐπιβαλλεῖ εἰς οἰονδήποτε ἔστω καὶ μάλᾳ ὑποστηρικτὴν τῆς ἀραμαϊκῆς γλώσσης νὰ πιστεύῃ ὅτι ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν περιεργόμενος πόλεις Ἑλληνικὰς καὶ δὴ ἐν Ἀθήναις ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἐλάλει ἀραμαϊστὶ, γλῶσσαν ἀγνωστον πρὸς αὐτοὺς (Πράξ. ιζ' 1—35); Εἴτα ἡ παραδοχὴ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐλάλει ἀραμαϊστὶ, ἔχει ἡμᾶς νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ ἦτο περιορισμένη ἐν στενῇ κύκλῳ τῶν Ἰουδαίων, πρᾶγμα παράλογον καὶ ἀν-

τικείμενον εἰς τὴν φύσιν καὶ τὴν γενικὴν ἀποστολὴν τῆς διδασκαλίας ταύτης.

Πρὸς τοῦτοις πῶς εἶνε δυνατόν νὰ δεχθῇ τις ὅτι ὁ Πιλάτος ὁ βωμάτος ἡγεμὼν ἀνέκρινε καὶ ἐδίκαζε τὸν Ἰησοῦν ἀραμαϊστὶ, ἀφ' οὗ τὰ πρακτικὰ καὶ τὰ ἐγγραφα πάντα ἐγράφοντο Ἑλληνιστὶ καὶ Λατινιστὶ, καὶ ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἦτο τότε παγκόσμιος ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τοῦ Ἰησοῦ καταφαίνεται γενομένης γραμμασιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ Ἑβραϊκοῖς. Οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων (Λουκ. κγ, 38 Ἰωάν. θ, 16), ἐνθα Ἑβραϊστὶ μὲν ἐγράφη κατὰ παράκλησιν τῶν Ἰουδαίων, Ῥωμαϊστὶ ὡς εἰς γλῶσσαν τῆς ἀρχῆς, ὑφ' ἣν ὑπήγοντο τότε οἱ Ἰουδαῖοι, Ἑλληνιστὶ δὲ ὡς εἰς γλῶσσαν παγκόσμιον, ἀφ' οὗ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πρωτεύουσά οἱ Λατῖνοι Πατέρες οἱ ἀκμάσαντες μέχρι τοῦ Β' αἰῶνος ἐγράφον τὰ συγγραμματα αὐτῶν Ἑλληνιστὶ ὡς ὁ πολὺς Döllinger ὁ λατίνος θεολόγος παρητήρει, λίγων· ἀντὶ τῆς δευτέρου καὶ τρίτου αἰῶνι ἡ Ῥώμη ἦν εἰσέτι κυρία ἐθρὸς καὶ τόπος, ἐν ᾗ ἐλαλεῖτο ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ ἐκαλλιέργουντο τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα. Οἱ δὲ Ἕλληνας χριστιανοὶ ἀπατέλουν ἐν Ῥώμῃ ἀξιόλογον μέρος τῆς χριστιανικῆς κοινότητος καὶ εἶχον ἀναμφιδόλως ἐκκλησίας, ἐν αἷς ἐτελεῖτο Ἑλληνιστὶ ἡ λαὶ οὐραγία καὶ ἑλληνιστὶ τὸ κήρυγμα. Ἐν τῇ δευτέρῃ αἰῶνι ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἦν προσέτι ἡ γλῶσσα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐν τῇ δύσει, διότι κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰερωνύμου τὸ πρῶτον ἐν τέλει τοῦ αἰῶνος τούτου ὁ Πάπας Βίκτωρ καὶ ὁ γερουσιαστὴς Ἀπολλώνιος ἐγράφον Λατινιστὶ περὶ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, ἐνθ' ἐν Ῥώμῃ ὁ Κλήμης, ὁ Ἐρμᾶς ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἐπισκόπου Ἰησοῦ, ὁ Γάιος ὁ Ἰππόλυτος καὶ ἀκόμη ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ τετάρτου αἰῶνος ὁ Πάπας Σιλβέστρος ἑλληνιστὶ ἐγράφον, καὶ οἱ Πάπαι διετήρουν καὶ ζωοῦσαν ἑλληνιστὶ τὴν ἐκκλησίαν μετὰ τῶν Ἀνατολικῶν [Hippolytus und Kallistus Regens burg 1853 σελ. 27]. Ἀφ' οὗ ἐν αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ ἐλάλουν καὶ ἐγράφον ἑλληνιστὶ, ποῖος καὶ πῶς δύναται νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὁ μικρὸς Ἰουδαϊκὸς λαὸς εἶχε προνόμιον ἐπισήμως νὰ λαλῇ τὴν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν; Καὶ ἡ συγγραφή τῆς Κ. Διζθήκης εἰς Ἑλληνικὴν δὲν εἶνε τρασιότης ἀπόδειξις ὅτι αὕτη ἦτο ἡ κοινὴ παρὰ πάντων λαλουμένη καὶ νοουμένη τότε γλῶσσα, ὅτι ἔρα εἶνε ὁρατὴ ἡ γνώμη, καθ' ἣν ἑλληνιστὶ καὶ οὐχὶ ἀραμαϊστὶ ὠμίλει καὶ ἐδίδασκεν ὁ Ἰησοῦς;

Ἰεροδ. ΝΕΟΦΥΤΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ
Φαιτητῆς τῆς Θεολογίας

Ἡ ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΚΑΙ ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΥΠΟ ΕΠΟΨΙΝ ΗΘΙΚΟΘΗΣΚΕΥΤΙΚΗΝ, ΥΓΙΕΙΝΗΝ ΤΕ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ἡ χρόνος τῆς προσευχῆς.

Χρονικῶς δὲ οἱ ὥροι τῆς Προσευχῆς διαιροῦνται εἰς τακτικὰς καὶ ἐκτάκτους.

Αἱ τακτικαὶ ὥραι. Ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἤνεσά σε ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου (Ψαλμ. ρη'. 164).

Βύχισθωσαν ὄρθροι, τρίτη ὥρα, ἔκτη, ἑνάτη, ἑσπέρη καὶ ἄλεκτροφωνία· ὄρθροι μὲν εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ, ὅτι παρήλθεν ἡ νύξ, ἐπελθούσης τῆς ἡμέρας· τρίτη δὲ ἐν αὐτῇ γέγονεν ἡ τοῦ Κυρίου ἀπόφασις· ἐν τῇ ἔκτη ἑσταυρώθη, τῇ ἑνάτῃ τὰ πάντα ἐκινήθη τῇ ἑσπέρᾳ εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ, ὅτι δίδωκεν εἰς ἀνάπαυσιν τῶν ἡμερῶν κόπων τὴν νύκτα· ἄλεκτροφωνία, ὅτι εὐαγγελίζεται τὴν ἡμέραν πρὸς ἐργασίαν τῶν ἔργων τοῦ φωτός. (Καν. Ἀποστολ.).

Ἐθχαὶ τραπέζης. (Πρὸ αὐτῆς)· ἁπλῆς ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. . . . Δόξῃ Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι. Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων Ἀμήν. Κύριε ἐλέησον (τρὶς).

Ἀχριστὸς ὁ Θεὸς εὐλόγησον τὴν βρώσιν καὶ τὴν πόσιν τῶν δούλων σου, ὅτι ἅγιος εἰ πάντοτε καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

(Μετὰ δὲ τὴν τράπεζαν)· ἁβχριστοῦμέν σοι, Χριστέ ὁ Θεὸς· ἡμῶν, ὅτι ἐνέπλησας ἡμᾶς τῶν ἐπιγίων σου ἀγαθῶν· μὴ στερήσῃς ἡμᾶς καὶ τῆς ἐπουρανίου σου βασιλείας· ἀλλ' ὡς ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν σου παρεγένου Σωτὴρ, τὴν εἰρήνην διδοὺς αὐτοῖς, ἐλθὲ καὶ μεθ' ἡμῶν, καὶ σῶσον ἡμᾶς.

Αἱ εὐχαὶ αὗται ἀπαγγελλόμεναι ἐν πίστει καὶ εὐσεβεῖ καὶ συνοδεύονται ὑπὸ τοῦ τύπου τοῦ Σταυροῦ, χαρακτημένου διὰ τῆς δεξιᾶς ἡμῶν, ἔχουσι τὴν δύναμιν ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἀναπληρώσωσι τὰς τυχόν ἐλλείψεις τῆς τροφῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐξουδετερώσωσι τὴν παθολογικὴν ἐπήρκειαν τῶν ὀργανικῶν βακτηριδίων ἢ ἀνοργάνων δηλητηρίων, εὐρισκομένων ἐν ταῖς τροφαῖς, ἐννοεῖται, ἐν ἀγνοίᾳ ἡμῶν καὶ ἀκουσίως, ἄλλως ἐκπεριζόμεν τὸν Θεόν. Ἀποδεικνύεται δὲ ἡ ἀλήθεια τῶν λεγομένων διὰ τῶν ἐξῆς γραφικῶν βημάτων.

αὐτὸς ἐπ' ἄρτι μόνον ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ βήματι ἐκπορευομένη διὰ στόματος Θεοῦ. (Ματθ. δ', 4. Δευτ. γ', 3).

αὐτὸς πᾶν κτίσμα Θεοῦ καλὸν καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον, μετ' εὐχαριστίας λαμβανόμενον· ἀγιάζεται γὰρ διὰ λόγου Θεοῦ καὶ ἐντελέξεως. (Α'. Τιμοθ. 4—6).

αὐτὸς δὲ τοῖς πιστεύουσι ταῦτα παρακολουθήσει... καὶ θανάσιμον τι πῶσιν, οὐ μὴ αὐτοῦ βλάβει. (Μάρκ. ιστ'. 18).

Οὕτως ἐξηγεῖται τὸ ἀνεπηρέαστον τινῶν προσώπων ἐκ τρωπῶν ἢ πτωπῶν μεμολυσμένων ἢ δηλητηριωδῶν. Ἐν ᾧ ἄλλοι ὑπέστησαν μόλυσμὸν ἢ δηλητηρίασιν διὰ τῆς χρήσεως αὐτῶν, οἱ πρῶτοι προσφυλάχθησαν διὰ τῆς προσευχῆς αὐτῶν τῶν ἰδίων ἢ τινος τῶν οἰκείων καὶ συγγενῶν αὐτῶν. Διότι ἡ προσευχὴ εἶναι ὅπλον δραστηκὸν καὶ προφυλακτικὸν οὐ μόνον διὰ τὸν προσευχόμενον ἀλλὰ καὶ δι' ὅσους ἄλλους πρὸς αὐτὸν ἐπικοινωνοῦν, συνφάδ' τῇ μαρτυρίᾳ αὐτοῦ τοῦ Κυρίου.

«Καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων.» (Ματθ. ε'. 44).

Ἐὰν δὲ ὁ Θεὸς εἰσακούῃ τὰς ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν προσευχάς, πῶς μᾶλλον εἰσακούει τὰς ὑπὲρ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων; διὸ καὶ ἀλλοχοῦ λέγει·

«Βύλογισ πατὴρς στηρίζει οἴκους· κατὰ δὲ μητρός ἐκρίζοι θεμέλια.»

Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐὰν συμβαίνωσι καλύματα κατὰ τὰς τακτικὰς ὥρας τῆς Προσευχῆς, δύναται νὰ ἀναβῇ ληται αὕτη εἰς τὰς ἐπεμένους ὥρας, ἐπὶ τῷ ὄρῳ ὅμως τοῦ νὰ μὴ ἐλαττωθῇ τὸ ποσὸν αὐτῆς· οὕτως ὥστε αἱ ὀρίσμεναι ἀκολουθίαι τοῦ Ἑσπερινοῦ Ἀποδείπνου, Μεσονυκτικοῦ, Ὁρθρου, καὶ τῶν ὠρῶν γ', στ' καὶ θ'. πρέπει νὰ ἀναγινώσκονται ἐξ ὁλοκλήρου εἴτε εἰς ἐπτά φράς εἴτε εἰς τρεῖς, καθὰ ἐπιτρέπει ἡ ἐργασία ἐνὸς ἑκάστου.

Ἐννοεῖται δὲ ὅτι αἱ ἀκολουθίαι τῶν κατ' ἰδίαν προσευχῶν εἶναι συντομώτεραι μὲν διὰ τοὺς λαϊκοὺς, ἐκτενέστεραι δὲ διὰ τοὺς κληρικοὺς.

Ἐὰν δὲ τοῦναντίον σὺν τῇ ἀναβολῇ τῶν ὠρῶν τῆς κατ' ἰδίαν Προσευχῆς παραλείπονται καὶ τινες ἐκ τῶν ἀκολουθῶν αὐτῆς εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐλαττωθῇ ἡ ὁλικὴ διάρκειά τῆς καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὀρίστης προσευχῆς, τότε αὕτη καθίσταται ἀνεπαρκὴς εἰς τὰς ψυχικὰς καὶ σωματικὰς ἡμῶν ἀνάγκας, καὶ ἐντεῦθεν προκύπτει διὰ τὴν ψυχὴν κατὰστασις ἀνάλογος τῇ δυσπνοίᾳ, ἣν φυσιολογικῶς αἰσθανόμεθα ὄντες περιορισμένοι ἐν στενοῖς οἰκῆμασι μετὰ συνωστισμοῦ, καὶ ὡς ἐκ τούτου μὴ δυνάμενοι νὰ ἀναπνεύσωμεν ποσὸν ἐπαρκὲς καθαροῦ ἀέρος.

Διότι, καθὼς ὁ φυσιολογικὸς ἡμῶν ὀργανισμὸς ἔχει ἀνάγκην καθ' ἑκάστην ποσὸν τινος ὀρισμένου καθαροῦ ἀέρος καὶ ὀξυγόνου, ὅπως ἀναπνέων αὐτὰ διὰ τῆς προσευχῆς, καθαρῶς καὶ ἐξειδωσμένον ἀμέσως μὲν τὸ αἷμα, ἐμμέσως δὲ δλους τοὺς ἰστούς καὶ τὰ ὄργανα, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ καὶ διανοία ἡμῶν ἔχουσιν ἀνάγκην καθ' ἑκάστην ἡμέραν ποσοῦ τινος πνευματικῆς ἀτμοσφαιρας καὶ θεοῦ ὀξυγόνου, ὅπως ἀναπνέοντες αὐτὰ διὰ τῆς προσευχῆς, καθαρῶς καὶ ἐξειδωσμένον ἀμέσως μὲν τὸν νοῦν, ἐμμέσως δὲ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ νευρικὸν σύστημα καὶ ὅλον ἐν γένει τὸν ὀργανισμόν, πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν αἰσθημάτων τῆς πίστεως, ἐλπίδος καὶ ἀγάπης. Τοῦτ' αὐτὸ ἐννοεῖ ὁ Προφητὰνὰξ, ψάλλον :

«Τὸ στόμα ἡνοιξά, καὶ ἐλκυσά πνεῦμα, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐπεπόθουν.» (Ψαλμ. ρη'. 131).

Ἐὰν τινῶν ἡ Προσευχὴ εἶναι ἀνεπαρκὴς, τότε καὶ τὸ ἀναπνεόμενον ποσὸν τῆς πνευματικῆς ἀτμοσφαιρας καὶ τοῦ θεοῦ ὀξυγόνου ἀναγκαίως θὰ εἶναι ἀνεπαρκές, καὶ ἐντεῦθεν προκύπτει ὁ κίνδυνος τῆς ψυχικῆς δυσπνοίας καὶ ἀσφυξίας, ἐξ ἧς προέρχεται ἡ ἐλάττωσις τῆς πίστεως, ἐλπίδος καὶ ἀγάπης, ἡ ὀλιγοπιστία δηλ. καὶ ὁ σκεπτικισμὸς, ἡ ἀπελπισία καὶ ἡ φόβος καὶ τὸ μῖσος, αἱ πηγαὶ αὐτῶν ψυχικῶν παθῶν καὶ τῶν ἀμαρτιῶν ὡς καὶ τῶν ὀργανικῶν νοσημάτων.

ὑπὸ φυσιολογικὴν ἐποψίν, ποῖος ἔχει ἰσχυρότερον ὀργανισμόν καὶ ἰδιοσυγκρασίαν δυναμένην νὰ ἀνδρῇ εἰς τὴν

λιτότητα καὶ τὰς κακουχίας, ἐτι δὲ καὶ εἰς τὰ ψυχικὰ πάθη καὶ εἰς τὰ ὀργανικὰ νοσήματα ;

Ὁ μᾶλλον ἐξησκημένος εἰς τὴν συστηματικὴν καὶ καθημερινὴν προσευχὴν, συνφάδ' τῇ μαρτυρίᾳ τῆς καθημερινῆς πείρας· μάλιστα δὲ ἐκ τῶν κληρικῶν ὅσοι εἶναι μᾶλλον φιλακόλουθοι, οὗτοι εἶναι καὶ οἱ μᾶλλον ὑγιεῖς καὶ μακρόβιοι, ἡθικοὶ τε καὶ ἐνάρετοι.

Μεταβῶμεν ἄρα εἰς τὰς ἐκτάκτους ὥρας τῆς Προσευχῆς. Ἐθχαὶ ἐν εὐθυμίᾳ καὶ δυσθυμίᾳ. Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσευχέσθω· εὐθυμεῖ τις; ψαλλέτω. (Ψαλμ. ε' 13).

Ἐθχέλαιον. Ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐπ' αὐτόν, ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου· καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα καὶ ἐγερεῖ αὐτόν ὁ Κύριος· καὶ ἀμαρτίας ἢ πεποικώς, ἀφελήσεται αὐτῷ. (Ψαλμ. ε' 13—16).

Ἐθχὴ συζυγική. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἀγγελος· ὅταν δὲ προσπορεύῃ τῇ συζύγῳ σου, ἐγέρθητε ἀμφοτέρω, καὶ βοήσατε πρὸς τὸν ἐλεήμονα Θεόν, καὶ σώσει ὑμᾶς καὶ ἐλεήσει. Ὁ δὲ Τωβίας πορευόμενος ἐμνήσθη τῶν λόγων Ραφαήλ· ὡς δὲ συνεκλείσθησαν ἀμφοτέρω, ἀνέστη Τωβίας καὶ εἶπεν· ἀνάστηθι ἀδελφὴ, καὶ προσευξώμεθα, ἵνα ἐλεήσῃ ἡμᾶς ὁ Κύριος· καὶ ἤρξατο Τωβίας λέγειν. Ἐθλογητὸς ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ εὐλογητὸν σου τὸ ὄνομα σου τὸ ἅγιον καὶ ἐνδοξόν εἰς τοὺς αἰῶνας. Βύλογησάτωσαν σε οἱ οὐρανοὶ καὶ πᾶσαι αἱ κτῆσεις σου. Σὺ ἐποίησας Ἀδάμ, καὶ ἔδωκας αὐτῷ βοηθὸν Ἐῶαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· ἐκ τούτων ἐγεννήθη τὸ ἀνθρώπινον σπέρμα· καὶ νῦν, Κύριε, ἐπάταξον ἐλεῆσαι με καὶ αὐτῇ συγκαταγαγεῖσαι. Ἡ δὲ εἶπεν ἡμῖν, καὶ ἐκοιμήθησαν ἀμφοτέρω τὴν νύκτα. (Τωβίτ' ε' 18 καὶ ἡ' 2—10)

(ἀκολουθεῖ)

Γ. ΕΥΓΕΝΙΔΗΣ
Ἱατρὸς καὶ Ἐρέτης

ΠΩΣ Ο ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΖΕΙ ΤΗΝ ΚΑΚΟΛΟΓΙΑΝ

Ἡ κακολογία εἶναι πηγὴ κακῶν· εἰπετέ μοι· ἔν μόνον, ὅπερ δὲν προέρχεται ἐξ αὐτῆς. Ἀπὸ αὐτῆς γεννῶνται οἱ ψόγοι, αἱ δυσπιστίαι, αἱ διχόνοιαί, τὰ μίσση, τὰ ὁποῖα δὲν ἀναγνωρίζουσι πλέον ἀδελφούς, καὶ μεταβάλλουσιν εἰς ἐχθρὸν φανερόν, πολλάκις χωρὶς νὰ ἡξεύρηται διὰ τί, ἐκεῖνον, ὅστις τὴν προηγουμένην ἦτο φίλος σου. Τὴν εἶδομεν πολλάκις ἐπὶ λήθουσαν οἰκογενεῖαν διὰ κοινόν των δλεθρον καὶ καταστρέφουσιν πόλεις, αἵτινες ἤμαζον ὑπὸ τὴν σκιά τῆς δημοσίας. Θραύει δλους τοὺς δεσμούς τῆς εἰρήνης καὶ ἐξαφανίζει τὴν ἀγάπην, τὴν πρώτην τῶν ἐντολῶν. «Ἐκεῖνος, ὅστις ἡμιλεῖ ἐναντίον τοῦ ἀδελφοῦ του,» λέγει εἰς ἀπόστολος, «καὶ κρίνει τὸν ἀδελφόν του, ἡμιλεῖ ἐναντίον τοῦ νόμου καὶ κρίνει τὸν νόμον. Ἀλλ' ἐν κρίνῃ τὸν νόμον, δὲν εἶσαι πλέον τηρητής, ἀλλὰ καθίστασαι κριτής. Εἰς ὅμως εἶναι ὁ νομοθέτης, ὅστις δύναται νὰ σώσῃ

καὶ νὰ ἀπολέσῃ.» Ὁ κακολογῶν λέγει ὅ,τι ἔχει νὰ εἴπῃ κρυφίως, ἐκ τούτου δὲ ἐλέγχεται ἡ ἀνανδρία καὶ τὸ ψευδὲς του· διότι, ἂν ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν, δὲν θὰ ἐφοβείτο νὰ τὴν λέγῃ κατὰ πρόσωπον, ἡ δὲ εἰλικρίνεια τῶν παραινήσεων του οὐδὲν εἰς τὴν εἰρήνην θὰ παρενέβαλλε πρόσκομμα· ἡ προφύλαξις δεικνύει μόνον ὅτι ψεύδεται καὶ ὅτι δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀποδείξῃ ὅ,τι λέγει.

Ὅταν διὰ τῶν κακολογιῶν καὶ συκοφαντιῶν σου ἄμαυρώνης τὴν ὑπόληψιν τοῦ πλησίον, ἐπιρρίπτεις τὴν εὐθύνην εἰς ἐκείνον, τὸν ὁποῖον ἤκουσας νὰ τα λέγῃ : Τὰ ἤκουσα ἀπὸ τοῦτον ἡ ἐκείνον· δὲν πταίω ἐγώ· πρέπει νὰ τα εἴπω ὅπως τα ἤκουσα. Τί ; δὲν το πιστεύεις, καὶ το λέγεις ! Ἄλλ', ὅταν το λεγῇς, κἀμνεὶς νὰ το πιστεύωσιν οἱ ἄλλοι. Δὲν θὰ ἦτο καλλίτερον νὰ μὴ λέγῃς τίποτε καὶ νὰ σιωπᾷς ; Ἀλλὰ τοιαύτη εἶναι ἡ νόσος, ἣτις εἶναι ἐξηπλωμένη εἰς ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος· ἔχομεν πάντοτε ἀνοικτὸν τὸ στόμα, διὰ νὰ κατ'ηγορῶμεν καὶ καταδικάζωμεν τοὺς ἄλλους. Δὲν εἰμαι ἐγώ, εἶναι ὁ δαίμων. Λέγε κάλλιον ὅτι εἶσαι σὺ· διότι, ἂν σὺ δὲν ὠμίλεις, ὁ δαίμων δὲν θὰ το ἤκουε. Τὸ καθήκον σου εἶναι νὰ καλύπτῃς τὰ σφάλματα τοῦ πλησίον σου καὶ νὰ μὴ τα διαδίδῃς, διὰ νὰ ἔχῃς σὺ ἐκ τοῦτου ψευδὴ ὑπόληψιν τιμοῦ ἀνθρώπου. Εἶσαι ὑπὸ τὸ προσωπεῖον τούτου, ὅχι ἀπλῶς κατήγορος, ἀλλὰ συκοφάντης καὶ ἄφρων. Ἐν ἔχῃς σφάλματα, διὰ νὰ κατηγορῇς, νὰ εἶναι τὰ ἰδικά σου, ἀλλ' ὅχι τὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

Ἐν Ἀθήναις

ΣΤ. Ι. ΤΗΛΙΑΚΟΣ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΕΝΟΣ ΑΙΤΟΥ

Εἰς αἰτὸς ἐκοιμᾶτο ὑπὸ τὸν ἥλιον.

Ἐξαφνα δέ, ἐξυπνήσας, ὄρμῃ εἰς τὰ ὕψη τεντώνων τὰς ἰσχυράς του πτέρυγας.

Ἀλλὰ διὰ μιᾶς ταλαντεύεται· κλονίζεται ὡς ὑπὸ προσβολὴν ἀόρατου τινὸς δυνάμεως.

Καταβαίνει, καταβαίνει βραδέως, διαγράφων κύκλους ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον περιωρισμένους· πλησιάζει πρὸς τὴν γῆν, ἐγγίζει τὸ ἔδαφος, πίπτει καὶ μένει ἐκεῖ ἀκίνητος, μετὰ τινὰς φρικώδεις σπασμούς.

Ἐκκληκτος ὁδοιπὸρος, ὅστις τὸν εἶχε παρακολουθήσει διὰ τῶν ὀφθαλμῶν του, πλησιάζει καὶ προσπαθεῖ νὰ ἀνεγείρῃ τὸν ἀσπαίροντα ἀκόμῃ ἐκείνον ὄγκον. Ἀλλὰ βλέπει· μικρὸς ὄφεις ἀποσπᾶται ἀπὸ τὸ ἔψυχον πτώμα τοῦ πτηνοῦ, καὶ φεύγει διὰ μέσου τῆς χλόης.

Ἐλκυθεὶς ὑπὸ τῆς θερμότητος τῶν πτερῶν τοῦ αἰτοῦ ὁ ὄφεις εἶχε διολισθήσει ὑπὸ τὴν πτέρυγα αὐτοῦ ἐν ᾗ ἐκοιμᾶτο· καὶ ὅταν ὁ αἰτὸς τὸν ἐσῆκωσε μαζὶ του εἰς τὸν ἀέρα, αὐτὸς τὸν ἐδάγκασε μὲ τὸν φαρμακερὸν του ὀδόντα.

Ἡ σκηνὴ αὕτη, τέκνον μου, δὲν σοῦ λῖγει τίποτε ;

Ὡ ! πρόσεχε νὰ μὴ μένης ποτὲ εἰς νωθρότητα καὶ ραθυμίαν.

Μὴ ἀφίνης νὰ εἰσδύσουν εἰς τὴν φαντασίαν καὶ εἰς

τὴν καρδίαν σου δολαστικοί, ἀλλὰ καὶ ὀλέθριοι ρευσμοί.

Θά σε φονεύσουν.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Ἡ ἀπάντησις τοῦ κ. Ἀνδρούτσου εἰς τὴν κατὰ τῆς Δογματικῆς του ἐπίκρισιν ὑπὸ τοῦ κ. Δουδουνιώτου ἐδημοσιεύθη πρὸ ἰανουαρίου καὶ εἰς ἴδιον τεύχος ἐκ σελ. 148. Παροράματα τινὰ αὐτῆς ἄλλως εὐνόητα, διορθωσάτω ὁ εὐμενὴς ἀναγνώστης, ἴδια δὲ ἀναγνώτω ἐν σελ. 76 στ. 17 τὴν ὁσίαν χάριν δὲν συναριθμοῦμαι, Ἐν σελ. 89 στιχ. 9 διατυπωμένην ἐν σελ. 133 στιχ. 25 αὐτοῦς. Ἐν σελ. 141 στ. 8 ἐξ ὧν. Ἐν σελ. 145 στ. 13 ὅ,τι καὶ ἐν στ. 14 τῆς αὐτῆς σελίδος ὅ,τι.

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

Ἐξεδόθη τὸ πρῶτον φύλλον τοῦ ἀγγεληθέντος παραρτήματος τῆς «Ἀναπλάσεως». Περιεχόμενά του εἶνε τὰ ἑξῆς : Τὰ μεγάλα ζητήματα τῆς ἐπιστήμης. — Θεολογία καὶ θρησκεία. — Οἱ ἐν Γερμανίᾳ θεολόγοι τῶν προτεσταντικῶν πανεπιστημίων. — Ἡ μασονία καὶ ὁ χριστιανισμός. — Τὸ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ μυστήριον καὶ αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι. — Οἱ νεώτεροι ἐπιστήμονες καὶ αἱ θρησκευτικαὶ πεποιθήσεις.

Τὸ φύλλον τοῦτο θὰ σταλῇ πρὸς ὅσους μᾶς ἐδηλώθησαν ὅτι ἐπληρώσαν τὴν συνδρομὴν των διὰ τῶν οἰκείων ἀνταποκριτῶν ἢ ἔστειλαν αὐτὴν ἀπ' εὐθείας. Διὰ τοὺς λοιποὺς διδόμεν δευτέραν ἀλλὰ καὶ τελευταίαν προθεσμίαν μέχρι τῆς 15 Νοεμβρίου· διότι, ὡς φαίνεται, μερικοὶ ἀνταποκριταὶ καὶ συνδρομηταὶ δὲν ἐποδέσξαν εἰς ὅ,τι προηγουμένως ἐγράψαμεν περὶ τοῦ ὅτι τὸ Παράρτημα δὲν θὰ λάθωσιν ὅσοι δὲν πληρώσωσι τὴν συνδρομὴν των μέχρι τῆς ταχθείσης προθεσμίας.

ΔΕΞΙΚΟΝ

τῶν Ἀγίων πάντων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπὸ Ἀθελ τοῦ Δι καὶ τοῦ μέχρι τοῦ Ἀγίου Νεομάρτυρος Γεωργίου ἐξ Ἰωαννίνων εἰς τόμους 4. Ὁ Α' περιέχων τὸ Ἄλφα μόνον ἐξεδόθη τὸ 1904· ὁ Β' ἀπὸ τοῦ Β μέχρι τοῦ Μ ἐξεδόθη τὸ 1907· ὁ Γ' ἀπὸ τοῦ Ν ἕως τοῦ Τ ἐκδίδεται τὸ 1908· ὁ Δ' ἀπὸ τοῦ Τ ἕως τοῦ Ω ἀκολουθῶς. Τὸ Β. Δ. Ζώτου Μολοττοῦ ἐξ Ἡπείρου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θυμὸς καὶ κραυγὴ ὑπὸ Μιχ. Ι. Γαλανοῦ. — Ἐπαρχικὸν κήρυγμα «Ἀναπλάσεως», ὑπὸ Παναρ. Χ. Δουλγητέρη. — Κρίσις καθολικοῦ θεολόγου περὶ τῆς Δογματικῆς τοῦ κ. Ἀνδρούτσου. Ὁ γάμος, ὑπὸ ἀρχ. Ἰεζεκιήλ Βελανιδιώτου. — Ἐρμηνεία εἰς τὸ κατὰ Μάρκον ἔργον Εὐαγγέλιον, ὑπὸ Μ. Γαλανοῦ. — Ἐλεγχὸς ἀνασκευῆς ἀνασκευῶν ὑπὸ Ἱεροδ. Νεοφ. Ξανθοπούλου φοιτητοῦ Θεολογίας. — Ἡ προσευχὴ καὶ τὰ μυστήρια ὑπὸ Γ. Βύρνεβου. — Πῶς ὁ Χρυσόστομος χαρακτηρίζει τὴν κακολογίαν, ὑπὸ Στ. Τηλιακοῦ. — Ὁ θάνατος ἐνδὸς αἰτοῦ.

Τυπογραφεῖον : ΑΡΙΣΤ. ΔΙΑΔΗΣΜΑ